

אמנון

אמנון שטוסר ז"ל

16.4.1936 - 19.2.2014

אמנון שטוסר ז"ל

נולד 16.4.1936 נפטר 19.2.2014

א

מנון נולד בקבוצת שילר להוריו יוכבד וישראל שטוסר אח בכור לנירה רני וטליה יבדל"א. גדל והתחנך בקבוצה.

את שנת השירות עשה בהכשרה שהקימה את קיבוץ עין גדי ואת שירותו הצבאי עשה בנ"מ. כשהשתחרר עבד בפלחה וברפת, ונהג להפליג בסיפורים איך חרשו את הנגב ועיבדו שטחים ליד הכינרת, במדינה הצעירה והלא מיושבת. בהמשך הפך לנהג על משאיות הקיבוץ (או כפי שחבריו להגה קראו לעצמם הנדסאי תעבורה). כמו כל דבר שעשה, היה מקצוען וקפדן, והכיר כל שביל ושעל בארץ מדן בצפון ועד שארם שבסיני. אהב את עבודתו ואת חבריו הרבים לעבודה.

בשנת 1965 נשא לאישה את ורדה שי בת הקבוצה ונולדו להם שני ילדים, יובל ורותם. אולם בשנת 1969 נפטרה ורדה בפתאומיות ואמנון נשאר עם שני ילדים פעוטים. כשנה לאחר מכן נשא אמנון לאישה את פסיה תבדל"א שהייתה אף היא אלמנה ובאה לגור בקיבוץ עם ביתה עפרה. הם הרחיבו את התא המשפחתי עם הולדתם של הדס, אורן ואלי.

בשנת 1979 הוצע לאמנון "לרדת מההגה" ולקחת על עצמו את תפקיד רכז הבניה בקבוצת שילר. את תפקיד זה מילא בצורה מקצועית תוך דאגה לצרכיו של כל חבר וחבר. לא פחות חשוב, תמיד דאג לפועלי הבניין שעבדו בקיבוץ ובמיוחד למשה הקטן.

עם השנים נולדו לאמנון 11 נכדים שהיו האור של חייו ולא היה שמח ממנו למראה הנכדים הבאים לבקר. דלת ביתם של אמנון ופסיה תמיד פתוחה לכולם והוא אהב לארח את חבריו הרבים, לשוחח על ספורט, על סוסים ולהעלות זיכרונות. היה בעל לב רחב, ואופטימיות אין סופית.

בשנים האחרונות טופל בדיאליזה מספר פעמים בשבוע. למרות זאת, לא רצה להיות תלוי באחרים ולכן הצטייד בקלנועית והיה עצמאי לחלוטין. על אף בעיות הבריאות שלו תמיד המשיך לחלום לנסוע לחו"ל ולטייל בארץ, וידע להעריך אוכל טוב.

בשנה האחרונה חלה התדרדרות קשה במצבו הבריאותי ונאלצו לקטוע את שתי רגליו. גם בתקופה קשה זו, היה אמנון צלול ונחוש להתגבר על הקשיים ופיזר אופטימיות על כל הסובבים אותו.

"לקחו לי את הרגליים אך לא לקחו לי את הראש" היה משפט שאמר לכל מי שביקרו. את חמשת החודשים האחרונים של חייו בילה במחלקה השיקומית בב"ח הרצפלד ולא הפסיק לרגע לתכנן את חזרתו הביתה. יהי זכרו ברוך.

מכולנו...

"לקחו לי את הרגליים אבל לא את הראש", על המשפט הזה אמנון חזר שוב ושוב בפני כל מי שבא לבקר אותו. ובאמת הראש נשאר צלול עד הרגע האחרון. כוח הרצון של אמנון לחיים היה דבר נדיר שנתן כוחות והשראה לכל הסובבים אותו. עברתי כל כך הרבה ותמיד קמתי מחדש, קראנו לו עוף החול. השנה האחרונה הייתה שנה שאדם רגיל היה נשבר מזמן אבל הרצון של אמנון לחיות עמד לפני הכל. אף פעם בכאבים הכי גדולים לא שמעת ממנו שנמאס לו והוא לא רצה לוותר.. אמנון אהב את החיים. ההנאות שלו היו לשבת עם חברים בארוחה, עם הילדים, הנכדים והנהגים. לראות ספורט אפילו שהראייה לא הייתה כבר טובה היה מעודכן בכל.

היה אני חן, לא היה קל לרצות אותו עם מאכל מסויים, תמיד היה לו את הטעם שלו ולא משנה אם כולם אמרו שהאוכל טעים ולא משנה מי הכין תמיד היה ישר עם עצמו ולא העמיד פנים, לא שיחק אותה ואמר לכל אחד את מה שהוא מרגיש גם אם לפעמים זה היה לא נעים. אבל זה אמנון. כמה שזה נשמע בוטה, אמנון תמיד הלך עם היושר שלו והלב הרחב שלא רבים זכו להכיר אותו. אני זוכרת שרק הגעתי ראיתי הקדשה לאמנון באחד הספרים של אריאנה " לאמנון השמן ועדין הנפש". זכינו להקים שבט לתפארת, ילדים ונכדים שבכל אחד מהם יש משהו ממך. נזכור אותך תמיד כהשראה לאדם שרצה ואהב לחיות עם כל הקשיים שהחיים זמנו לך. אוהבים. יהי זכרך ברוך. פסיה

במלאות 30,

אני יכול לומר שחלק מהמשפטים הכתובים פה עברו בראשי כבר בעבר, כשניסיתי לצפות את העתיד.

באופן חיובי וגם קצת פחות, אבל יותר מהכל רציתי לומר, שאבא שלי היה חזק, חזק במלוא מובן המילה ולא רק בתקופת חייו האחרונה.

אבא בדרכו ידע לצאת לדרך חדשה לאחר טרגדיה שפקדה אותנו והקים משפחה חדשה ומורחבת.

אבא תמיד דבק באמת שלו ובדרכו תמיד רצה את הכי טוב שאפשר בתחומי עיסוקו למרות שלעיתים נראה בין החברים כחם מזג ועצבני.

הכל היה בין מגבלות תקציביות לרצון לעשות את הדברים בדרך המועילה, הקלה והטובה.

מגיל מאד צעיר אני זוכר את אבא עם המשאית ואני כילד רק רוצה ליסוע איתו בקבינה.

אני זוכר את אבא מגיע עם המרצדס בדיוק לאחר שרתם עזרה לי "לפתוח" את הראש, על הקצה של המיטה של סבא נתן וסבתא יטקה ולקחת אותי לקפלן כדי שיוכלו לתפור לי מעל העין.

אני זוכר את אבא עם המרצדס בשדות הנגב, ערב אחד כשהקומביין ממלא את האוטו וזה לוקח יותר זמן משהוא תיכנן, אבא דואג לשלוח את חודרי להביא חצי כיכר לחם לארוחת ערב.

אני זוכר שעות של פריקת חיטה באסם והובלת סלק סוכר לעפולה גם כשכבר קיבל את המאן החדש.

אני זוכר גם שבתות של פגישת נהגים באשדוד בתור להעמיס פרי הדר, את סיפורי ג'ומי על ארוחות הבוקר שהיה מכין.

עם הנכדים הראשונים אבא היה אומר אם ירצו יבואו... ויותר מאוחר גילה את הקשר המיוחד איתם.

שעות של צפייה משותפת במשדרי ספורט עם גיא ודאגה לשאר הנכדים.

לא פעם, היו ביננו חילוקי דעות וויכוחים, אך בדיעבד כשמעתי בדבריו של נוי שאבא השווה אותי לשיכלול של עצמו, אני חושב שזה יצר את ההערכה שלו אליי.

אבא, תמיד אומרים שעוד היו כל כך הרבה דברים שלא הספקת לעשות, לראות ולחוות, אבל זו דרכו של העולם ואני מקווה רק שעשינו מספיק עבורך בשלב האחרון של חיך.

ככל שהתקרב תאריך האזכרה וניסיתי לקרוא את הדברים הרגשתי איך גרוני נחנק ודמעות מציפות עיניי.

אבא נזכור ונאהב אותך תמיד.

יובל.

אבא,

איך מתחילים לכתוב עליך, לסכם? כמעט שנה חלפה ולי בכלל נראה שתיכף תחזור. שזה לא הגיוני שככה הלכת לנו פתאום. פייר, הפתעת אותי. אמנם היית חולה קשה אבל, כמו שאהבת להגיד לצוות המטפל באשר הוא, "אני חולה בריא", משדר כוח ועוצמה. ביום שלישי בערב הייתי אצלך בהרצפלד, היית חלש מאד וכשנזפתים בך על הסוכר שהוספת לדיסה אמרת לי שאתה צריך להתחזק... כשהלכתי, נפרדתי כרגיל באמירת תהיה חזק, מחר תעשה את התרגילים שיתנו לך, וענית לי: "מחר יום רביעי, נראה מה יהיה, אם יהיה לי כוח לרדת מהמיטה". אז זהו, שהסתבר שלא. היית גיבור, באמת, איש חזק ואופטימי, מפיץ עוצמה לכל עבר. כך היית כל חיך וכך גם בסופם. אני רוצה לשאול אותך כמה שאלות, יומיומיות כאלו, לא דברים רציניים, שעליהם לא אהבת לדבר. שאלות כמו, כמה מטר יש בדירה שלי? איפה כדאי לעמוד כשיש אזעקה ואני נתונה אך ורק לחסדי כיפת ברזל? אתה הרי הכרת היטב את כל בתי הקיבוץ. איפה הקורות בבית, איך נבנו.

אנחנו חותכים עוגה עגולה, מתן לא מקפיד על עובי הפרוסות, אני אומרת שזה לא היה עובר אותך... הוא אומר שגם יובל אמר זאת... יקה, שהכל צריך להיות בדיוק כמו שהוא רוצה. מסודר ובמקום. ואבוי למי שיבלגן לך: את הארגז של האופנוע, את הקופסא של התרופות, את המגירה עם הדיסקים...

ואיזה זיכרון... הכל רשום ומתויק במוחך, החל באיזה אוכל אכלת ואיפה, מי היה איתך, ובאיזה שנה, וכלה באיך מגיעים לכל מקום. הכרת את הארץ וכבישיה כמו את כף ידך - זכר לימין כנהג משאית החורש את הארץ.

היית מסביר לי מה יש בכל צומת גם כשכבר לא ראית טוב. נוסעים לרופא ואין צורך לפתוח WAZE, אתה אומר לי איפה לפנות ומתי! אני בתורי הייתי מדווחת לך מה השתנה. גם היום כשאני נוסעת ורואה כביש חדש או מחלף שנפתח אני מציינת לעצמי לעדכן אותך. כך גם היה כשהיית מבקש שנקריא לך את לוח שידורי הספורט. זוכר מה לראות ומתי, כדורגל, כדורסל, טניס, כדוריד, גם אתלטיקה קלה, וגם שחיה - בקיא בפרטים של כל הקבוצות וכל הספורטאים.

והכל בגדול: אוהב בגדול ומתעב בגדול, מתלהב בגדול וכועס בגדול, מבטל בגדול - עם מן תנועת יד שכזו שאופיינית רק לך. אבל הכי הכי אהבת את הנכדים. איזה ילדה זו, איזה ילד זה, היו קריאות ההתפעלות והגאווה שלך מהם. משוויץ לכל החברים, ואח"כ גם לשכנים לחדר בבית החולים ולצוות הרפואי.

אחרי המשפחה, הספורט והחברים אהבת לטייל, במיוחד לחו"ל. אמנם התחלת בגיל מבוגר אבל היו לך הספקים לא רעים: אירופה הקלאסית, הטיול

הגדול לאמריקה, תאילנד, ספרד, פורטוגל, סקנדינביה. בשנים האחרונות קוננת על מצבך הבריאותי שלא איפשר לך לנסוע שוב. ויחד עם זאת, בביקור האחרון שלך בבית בשבת שמשית של פברואר שאלת את שרה מאיר אם היא יכולה לארגן לך טיול.

כזה היית, אמנן שטוסר החזק, האופטימי, המביט אל המחר, המגייס את כולנו למשימה. מגיל צעיר ידעתי שאיתנו השטוסרים לא מתעסקים. פלוני יכולה לשגע את אלמוני או להתעמר בו כמה שירצה אבל בנו לא יעז, כך אמרת. כי אנחנו השטוסרים, זן מיוחד, איתנים ולא ניתנים לכיפוף. מיותר לציין כמה עוצמה זה נתן לי בחיים.

עכשיו הזמן כבר דוחק וצריך תיכף להוציא חוברת. ככה אמא רוצה. ולי נגמרו המילים והתייבשו הדמעות מאז שהלכת. אבל צריך. אז עושים. כי ככה זה השטוסרים: חזקים, אופטימיים, מגויסים למשימה...

היה שלום אבא אהוב, אני מתנחמת בכך שעכשיו אתה פוגש חברים ותיקים, מביט על כולנו מלמעלה, ושומר עלינו משם.

יהי זכרך ברוך,
רותם

אבא. זיכרונות וגעגועים...

עיניים מתמלאות דמעות, הפה רועד מהתרגשות, אני מספרת שאני בהריון. אתה מקלף לי רימונים, בא לבקר אותי אחרי הדיאליזה בבית החולים (אני חושבת שאביגיל היא הנכדה הראשונה שבאת לראות בבית החולים לפני שהגענו הביתה). אספקה של אבוקדו ותפוזים, זאת בדיוק העונה. משלוחים של אוכל, צפצוף רועש - יוצאת החוצה, מקבלת משלוח ואתה מתמוגג. לוקח ללב את מה שכואב לי ומתרגז בדיוק כמוני, ולא חוסך לספר לכולם שלא שלחו לי אפילו זר ללידה.

אביגיל ממיסה אותך ואין מאושר ממך. חיבוקים ונשיקות ביניכם - היא מפלרטטת איתך ואתה בתמורה מוותר על הטלוויזיה. אביגיל ואתה משחקים בחמור. בין ביקור לביקור בבתי חולים, גם כשעבר יותר משבוע, היא רצה אליך ואתה לוקח אותה, מושיב אותה עליך עם חיוך ענק מצד לצד, הכי גאה שיש!

בסוכות שרים "סבא יש לי סב" ואביגיל מיד רצה לקחת את התמונה שלך ומראה לכולם ואומרת "סבא, סבא..." מלאה בשמחה, ורק אמא דואגת ומבקשת שתחזיר את התמונה למקום כדי שלא יקרה לה כלום.

אתה ואמא לימדתם אותנו לקבל את האחר, השונה, בלי שום תחושה של כשלון. ההפך - בגאווה ענקית על מה שיש.

גאה להיות הבת שלך, עם כל השיגעונות. גאה בכך שתמיד אמרת וסיפרת לכולם שאני הבת שלך וכמה שאנחנו דומים (למרות שבאותו רגע הרבה פעמים זה היה מעצבן).

גאה על האדם הישר שאתה, על הרגישות שבך ועל הערכים שהורשת לנו. הדס.

יש דברים שרציתי לומר ואינם נענים לי
המילים שבחרתי אינן הטובות מכולן
עמוקות מיני ים הסודות שאינם מובנים לי
שאולי לא אביין, לא אביין לעולם.

לבית שבנית לי - ועד כמה שהוא יקר לי תודה.
ולשנה האחרונה שהייתה כל כך קשה לך, לאימא ולנו לראות את הסבל ולא
להיות מסוגלים לעשות דבר.
אתה נוכח וקים בכל יום בחיי.
הבית שבנית יחד עם אימא מלא בכל טוב ובשמחת נכדים.
עכשיו הגינה פורחת
לאימא יש קלנועית קטנה והיא נוסעת לשתול לך גינה משלך.
בכורסא שלך מתחלפים היושבים
וגם אני מעיזה לפעמים לשבת.....
אימא מאוד עצובה ולמרות כל השפע המשפחתי הזה אתה החלק
השני שלה.
חסר מאוד מאוד חסר.
לפעמים היא בוכה
ואני נזכרת שפעם ישבנו שנינו על המרפסת וקצת דיברנו.
ביקשת שאשמור על אימא... אני מבטיחה.. אשמור.
ואתה תנוח לך שם למעלה ללא כאבים, ללא מחלות תסתכל עלינו משם
ותראה איזה יופי וטוב הבאת לכולנו.
ותדע שבכל הדרכים מעולם לא אבדה לי דרכיך
וגם אם לפעמים סערו מסביב הרוחות
אהבתי אותך, והיה לנו טוב עד גדותינו
והיה לנו רע ואהבתי אותך לא פחות.

עפרה

אתה היית אבא שלי
אבל לא רק אתה
וזה היה מורכב בשביל שנינו
שנינו היינו מלאים בטוב,
שנינו חיפשנו את הדרך.....
אתה מחוספס וחזק
אני רגישה ושברירית
ושנינו למודי כאב וצער.
אתה כבר אבא לילדים משלך
אני עדין בת יחידה לאימא שלי
אימא יקרה שהפכה בין לילה להיות של שנינו.
הזיכרונות לוקחים אותי לצמיתים בחיינו:
למפגש הראשון- איש שמן עם זקן שמביא לי קלפים.
לתקופת הילדות- הכול חדש, אתה הקיבוץ, האחים הקטנים, המשאית,
חדר האכל הברכה בשבת, גמס בפה והנסיעות לדודה בפתח תקווה.
- היופי והקושי.
לתקופת התיכון - בלהה המורה לספרות מעידה שאני רגישה וחוסר
האונים שלך מול הרגישות הזו.
למפגש הראשון עם אמיר - כמה שמחת
למשברים שלי - היית נבוך
למעבר הדירות - נאלצת לסחוב מקררים וארונות
לקיבוץ - אני כאן בזכותך

אבא,

זיכרון אבסולוטי, פירוט אין סופי
חזרה על תנועות, ירידה לפרטים
שליטה מוחלטת בדרכים.
סיגריות נובלס בפקט של 50
רוטמנס מחו"ל כשיש, סבון מכה מספרד.
האוניה לאירופה, הטיול לאמריקה, אינטרנשיונל סינגרס, גרנד קניון, השקופיות בסלון.

חוזה אלברשטיין
המסעדה המונגולית בקופנהגן
הסקנייה, המן, המרצדס, ואילת ובקעת הירח.
החמור, הבהמה, והסוס
החברים בשבת
מרמורק
עיתון ספורט
אף פעם אסור להבטיח
דבש מורחים עם קצה הסכין
מזלג בוחרים בקפידה.
אוסף כפיות מארועים
"זיפת" כשהאוכל לא טעים
מרגישים מיד כשהסטייק מוכשר
לא לערבב בשר עם חלב

בירה מכבי, סודה
קפה שחור מגדסי - חצי קולומביה חצי ברזיל
משה הקטן

ביקשתי כוס לא חצי, למה הוצאת את התיון?
גלי או קומפוט
ישקו, אמאליה, פס, רותמי, יובל לא יובל, מה עם הקטנים?
זכרונות בטלפון

קפלן, דיאלוזה, חמצן, אסף הרופא, הרצפלד
דיסה, מוסיקה קלאסית, שיפוד מגדרה.
תותים עם שמנת וסוכר, הרבה סוכר.
חוויות, אנקטודות, קטעי דברים, פיסות חיים.
לא תמיד פשוט, לא תמיד קל,
הרוחת את חייך והרוחת את מותך.
אורן

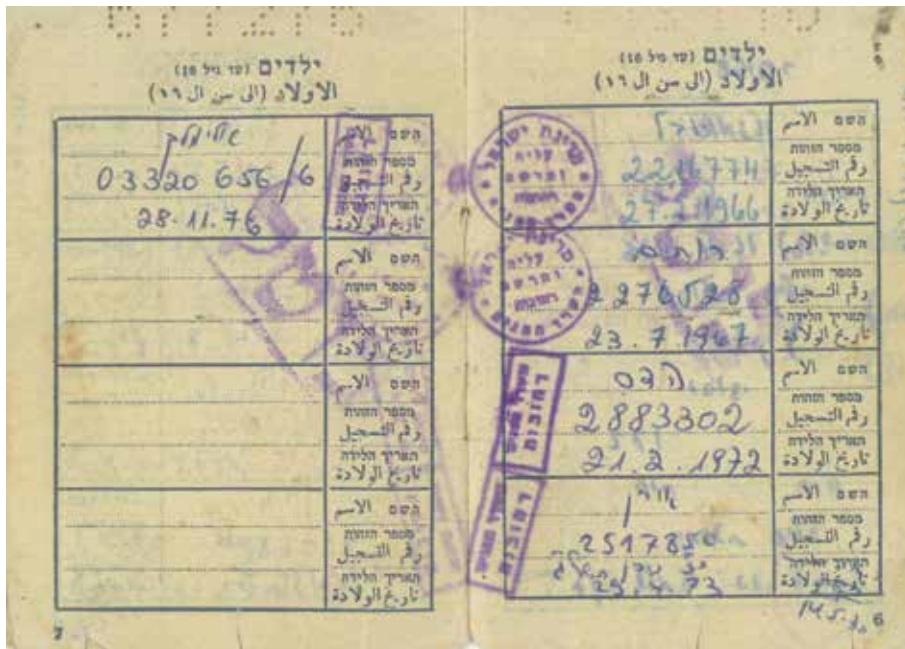
לא יודע מה לכתוב.

כבר כמה שבועות שמנסה לחשוב מה אני יכל לכתוב לך לחוברת זיכרון. יש אנשים שזוכרים ויכולים לספר עליך סיפורים אבל גם את זה לא קיבלתי ממך. אני לא זוכר כלום. ממילא הרי אתה לא תקרא את זה, זה העניין בחוברות זיכרון. אז בוא אני אכתוב לך כמה דברים שנראה לי שהיו מעניינים אותך. נזכרתי באשפוז שהוא שאחרי התחלתי להאכיל את הסוסים או כמו שקראת להם הבהמות. "הבהמות אכלו?" ואיך לאט הזמני הפך לקבוע ועדיין כל בוקר אני מתחיל שם באורווה. בהתחלה הייתי מתלונן על זה כל הזמן אבל התרגלתי. חשבת שאני גם אתחיל לרכב אבל האמת שאני לא אוהב את זה בכלל. ניסיתי כמה פעמים.

יש כמה סוסים חדשים בפנסיון והאחים אדרי עדיין נמצאים. התחלתי לגדל הרבה גידולים חדשים. היית אוהב. תפוחי אדמה, תירס לפופקורן והצבעים בשדה משתנים. בשנה שעברה, החיטה התייבשה לפני הזמן ולא הספיקה להפוך לקמח. השנה היא חזקה ויפה. בריאה. הכביש החדש נפתח לתנועה ומחבר את שילר עם אזור התעשייה של רחובות. כבר כמעט שנה מאז שהתחלתי לרוץ ולנסות לשמור על הבריאות. הגנטיקה בטח לא לטובתי. הבנות גדלו בשנה כמו שקורה בשנה. דניאלה כבר יודעת לקרוא ומקריאה לעמליה סיפורים, היא רוקדת פלמנקו ועושה כל היום עמידות ידיים בסלון.

עמליה אוספת מטבעות של עשרות אגורות בכיסים ומשחקת כל היום בקלפים. היא מקשקשת ושרה ובעיקר מפעילה אותנו לשחק איתה. ליזי המליטה שני גורים ונוסעת איתי כל יום בשדה.

מה שבטוח היה מעניין אותך ואולי מרגיז אותך זה שהפועל עדיין גרועים וורמוט ערק לצהובים. הלכתי היום למשחק שהיה גרוע כרגיל אבל בדקה האחרונה היה ניצחון. אלי

אמנון,

11 שנה אחורה. תמונה בראש: אני, אבא שלי ואלי עומדים מחוץ לבית החדש. יש חור בקיר. אבא שלי תלה מדף ולא ידע שזה לא ממש קיר עד שהשכנה יצאה ואמרה שיש לה חור. מחכים לאמנון, הוא אחראי על הבניין בקיבוץ. אלי מכין אותי; אל תתרגשי! רעש מכיוון החדר אוכל, ראש מסתובב. טוסטוס רחב עם שלושה גלגלים עושה רעש של שלוש משאיות ואיש גדול עם זקן יושב עליו. קול חזק "איך לא ידעתם, מה חשבתם?" וצחוק גדול. "אהה זה שום דבר".

אחר כך כבר למדתי לשמוע את הרעשים ממרחקים. יושבת בבית עם שבר ביד ופותחת את הדלת עוד לפני שהרעש מגיע. חודש וחצי של החלמה והגעת לפחות שלוש פעמים בשבוע, אף פעם לא בידיים ריקות ותמיד עם אותו משפט - פסיה אמרה שתרצי מרק עוף, פסיה שלחה לך עוגה. אני מציעה לך לשתות תה או קפה ותמיד ענית את אותה התשובה שנמשכה לאורך כל השנים; רק אם יש לך עלים. קצת שימי מה שיש. תודה רבה. ואז במרפסת סיפורים של שעות, איפה היו המקלחות, איך חימתם את הבית, מתי נטעו את העצים, מי היה עם מי ומי אמר למי, האורווה והסוסים, הכל לעומק ופרטי פרטים. זכרת הכל, גם אחרי ששמעתי כל סיפור כל כך הרבה פעמים נשאר רק שברי זיכרונות.

משם כבר נהייה קשר ממש. פעם אחת אפילו כעסת עליי מאוד. דפקת על השולחן וצעקת משהו, אני אפילו לא זוכרת על מה. דניאלה נולדה. חופשת לידה ושוב אתה עם הטוסטוס. עוד תה צמחים. עוגת תפוזים. אתה מדבר ואני מקפצת איתה מולך. היא בוכה ואתה מספר, על רותם ואיך שהחלפת לה חיתולים וקילחת וטיפלת וגם קמת אליה בלילה. שוב סיפורים על אמריקה, על האכסניות באירופה ועל אלה שהרגיזו אותך במשך השנים.

זכרון אחרון, חמישה ימים לפני. הרצפלד, דניאלה יושבת על הכיסא לידך. שקועה במשחק, מסתכלת אחורה ורואה שהציור שנתנה לך עוד תלוי שם. היא נגשת אליך, "סבא סבא

הנה הציור", אתה מסובב אליה את הראש, נאנח מהכאב צוואר ומחייך. "אח איזה ילדה". אני מכינה לה צמיד מהגומיות ומציעה לך שניתן לך. היא מיד מסכימה ומראה לך. אתה מתאמץ ולא מצליח לראות. אנחנו הולכות, לוחצות לך את היד והיא אומרת ביי סבא.

היא מתגעגעת אליך. תליתי לה תמונה על המקרר והיא קצת נרגעה אבל מידי פעם אומרת שהיא עצובה.

אהבת אותי מיד והרגשתי את זה ואהבתי אותך מאד בחזרה, אף פעם לא אמרתי את זה. אצלכם לא אומרים. אבל חשוב שתדע מורן.

זכרונות מסבא,

מתן; אני זוכר שהייתי נוסע עם סבא לשטח עם ה"חמור" בשביל לקטוף קלמנטינות, שזיפים, תפוחים ואבוקדו. תמיד שהיינו נוסעים לקטוף יחד אבוקדו היה סבא אומר לי בגלל שהראייה שלו כבר לא הייתה כל כך טובה; "תסתכל על הענפים התחתונים אם הם כלפי מטה זה סימן שיש אבוקדו שם. אחרי שסיימנו וחזרנו הביתה לסבתא עם המון המון "אוצרות" היינו מחלקים אותם בינינו, אני הבאתי הביתה והוא הביא לסבתא ולכל מי שרצה...

שירה; אני זוכרת שסבא היה לוקח אותי הרבה לארוחה כשהוא עוד ניהל אותה, הוא היה מלמד אותי שם הרבה מאד דברים כמו לשטוף סוסים, לשים להם אוכף ובמקרים חריגים מאד גם היה נותן לי לרכוב עליהם, הוא אפילו קרא לסוסה אחת שירה. אני זוכרת שכשהלכתי לחפש עשב לסוסים הוא היה יושב עם עמי ואוכל עוגיות מלוחות.

זיכרון משותף של מתן ושירה:
אנחנו זוכרים שבכיתה ד,ו היינו באים פעם בשבוע לסבא וסבתא והיינו אוכלים המבורגר וסטייקים שסבא היה מכין בגריל החדש שהוא התגאה בו כל כך.
תמיד הייתה על השולחן את קופסאת התרופות של סבא, אחרי האוכל הוא היה תמיד לוקח את הכוס הקטנה מפלסטיק וממלא בה איזה שלוש ארבע תרופות ולוקח אותן בדיוק בזמן שסיימנו לאכול.
לאחר מכן, היינו יושבים ביחד בשולחן ומדברים על ציונות והוא לא הפסיק לספר ולצחוק. לא משנה מה היה ומה חווינו העיקר היינו הולכים הביתה שבעים ומרוצים.
סבא, אנחנו מתגעגעים ואוהבים מאוד, מזכור אותך תמיד בלב.
מתן ושירה.

אמנון, דוד שלי יקר

אמנון, בנם של יוכבד וישראל שטוסר, אחיה של נירה וטליה, רני ויוסי. הדוד הגדול שלי. נולדת באפריל 1936 בקיבוץ, בארץ ישראל, בנם של בוגרי עלית הנוער מאנשי העבודה והתקומה של המדינה הזו.

נולדת בארץ הצבר וככה תמיד תוארת לי על ידי אמא- "פרא אדם" ככה נאמר, עד כדי כך שבגיל 4 סבא וסבתא לקחו אותך ואת אמא בת השנה ל"אוורור" בקיבוץ גבע כדי שתרגע. אני רק יכול לדמיין אותך בן 4 מנהל את כל המשפחה, מטיל חיתך על הסובב אותך. ככה גם הכרתי אותך במחצית חיי הראשונה, בשנות

ה 20 שלי נחשבת כדוד הגדול, נהג המשאית, אחראי בניין בקיבוץ. אבא של ששת בני ובנות דודי, בעל הזקן הגדול והקול הסמכותי. לא באמת הכרנו אז, אני לא זוכר מתי אבל איפשהו אחרי השירות הצבאי שלי התחלנו לשוחח לא כמו דוד ואחיין. יותר כמו שני אנשים בוגרים, שם נגלה לי הלב הענק שלך, חוכמת החיים האדירה, הכנות והישירות ובהמשך גם גיליתי את אומץ הלב, התעוזה וחוסר הפחד.

אתה לימדתי אותי בתחילת דרכי המקצועית את מחלות הילדים המפורסמות, ספרת על החזרות והנסטיליות בפנים, החצבת והפריחה עם דלקת העיניים והריאות, אבעבועות הרוח והפריחה ועוד.

שוחחנו על אנשים, על ספורט, פוליטיקה של קיבוץ, הסטוריה של סבא וסבתא וכמובן הרבה על מחלות ותרופות. נתת לי צורת מבט מיוחדת על החיים, על התמודדות, על תקווה.

בשנים האחרונות כבר שום דבר לא היה קל, אבל אצלך גיליתי ולמדתי מהו אומץ לב, מה זה לחיות עם מחלה ולא לתת לה, כמה שאפשר להפריע לך. היית אופטימי חסר תקנה, עם פסיה, שלטתם בכל הפרטים, ניהלת חיים כמה שיותר נורמאליים במציאות בלתי אפשרית. בתקופה האחרונה הוכיחו שמחתך, ילדיך, עוצמה ואחדות שמבחינתי מוכיחה שוב כמה חשוב לך ערך השמחה.

היום אני מבין שהקשיחות של ילדיך היא בעצם אומץ לב, חוסר פשרות, התעוזה והדבקות במטרה של בחרותך.

בשבועות האחרונים במעט שייצא לי, דיברנו, ספרת לי שוב סיפורים מבית סבא וסבתא והיה לי רגע איתך מדהים בעיני, בו התחלת לנתח לעצמך ולי את אופיים של ילדך: אורן - דומה לפסיה, הדס- בדיוק כמוך, עפרה ורותם זהב טהור, אלי הוא משהו מיוחד ויובל הוא שכלול שלך. זאת הייתה שיחה כמעט

אחרונה. היו רגעים שחשבתי שגם הפעם תנצח, תצליח לצאת הביתה, להתאושש, לפעמים צחקתי ואמרתי שעוד תקבור את כולנו, אבל כנראה הפעם באמת זה היה יותר מידי. ועכשיו תוכל לנוח באמת לך, פסיה, אני רוצה להגיד שאת דוגמא לאשת איש, לנאמנות והקרבה, עם כל הקשיחות של אמנון הוא תמיד ידע להעריך את הנתינה האין סופית שלך, את היית לצידו תמיד.

אמנון,

נוח על משכבך בשלום ומסור ד"ש לסבא וסבתא.
נוי, בשם משפחת כהן.

אמנון אחי הבכור,

פרא-אדם, שתי תכונות שהיו קלועות בדמותו הגדולה והמאיימת, שאי אפשר היה להפרידן זו מזו.

כדי להגיע לאדם שבו, הייתי חייב לעבור בדמות המאיימת, לשמוע את כל דברי התוכחה והביקורת שלו על היקום כולו, המחולק לפרטים קטנים ורבים, ולקרוב אליו היה ברור שפרק זה הוא ארוך, עד שלא יפרוק מעליו את זעמו, לא ירפה, כאילו אומר: חכה, תן לי להשמיע לך את כל מה שברצוני לומר לך, אנקה מעצמי את המנה הגדושה בביקורת וזעם שלי עליך ושכמותך ורק אז אם בכלל תשמע גם את דברי הנוספים. ללא שום התחייבות מצדי להשמיע אותם.

לילד שכמותו כיום מגדירים כ"היפראקטיבי" שמנת ריטלין הגונה תרגיע אותו במידה מסויימת. בעיות ריכוז והקשבה, תלמיד שלא מן המניין, שמציאות חייו היתה בשדה, בטרקטורים ובאופק השופע חיטה וירק בר.

ילד שובב ומזיק להורים צעירים מפולין שלפני מלחמת העולם השנייה. עלו להתיישבות בארץ ישראל, שהאמינו בצדקת העם היהודי בישראל כמדינה יהודית, פיתוח החקלאות והתעשייה בשנות השלושים והארבעים של המאה הקודמת, קורסים להורים ומכון אדלר לא היו קיימים ולא היה מידע וניסיון כיצד להתמודד עם מטלות קשות כאלה.

החיפוש והתהיה הוביל את הורינו לקיבוץ גבע שבעמק יזרעאל בשנת 1940 מקבוצת שילר, על מנת להקל על מצוקת ילדם בכורם שהיא כעת מצוקתם

המשותפת. משפחת גוריון מגבע היתה המאמצת שניסתה לשלבם בחיי המקום, אך לאחר זמן קצר חזרה משפחת שטוסר חזרה לשילר. נירה נולדה בשנת 1941 וההורים רצו להעניק לנירה את השם תמר כדוגמת אמנון ותמר צמד הפרחים המרהיבים, אך אמנון הקטן ידע מנקודת מבטו כבר אז שאמנון ותמר כמו בטבע לא ייתכן והטיל ווטו על רצון ההורים. ולראיה, נירה נקרת כך ולא אחרת. בשנת 1945 נולדתי אני, רני, פג במשקל 1.200 גרם בחודש השביעי להריונה של אמי יוכבד.

הייתי תינוק קטן וחולני. כתשע שנים מבדילות בין אמנון לביני. כל ילדותי חייתי בצילו של אחי הבכור. בנקודות המפגש החברתי עם ילדי שכבתי כשחיפשתי את עזרתו של האח הגדול, זכיתי למענה "תחזיר מכות, תלחם בעצמך, יש לך יכולת, אתה רק מפחד, אני לא רק שלא אעזור לך, אלא אעזור לחבריך להאבק נגדך". ככלות כל הקיצין, החזרתי מכות למתעללים בי וזודי מיר ואני היינו חברים טובים בימי בית הספר. ללמוד לשחות? אצל אחי אמנון היה מאוד פשוט, קופסאת פח מרובעת של שמן, ריתוך טבעות לריתמה בחגורה המלפפת אותה לגב וקשורה לבטן כדי לאפשר לרוץ ביתר קלות והופ... למים הקרים והתמודדות מיידית לבד, כי פשוט אין ברירה אחרת.

כשרציתי לנהוג בטרקטור הזחל D-2 D-41 על מנת להדק את התחמיץ בבור ברפת פניתי לאחי אמנון והוא לימד אותי לשיטתו כיצד לנהוג בטרקטור קדימה ואחורה תוך כדי הידוק השחת הקצוצה שורה אחר שורה תוך הקפדה על נהיגה ישרה - נכונה וזהירה. יציאה ממושב לכיש- ששם גרו נירה ומושיקו היתה מסלול לימוד לנהיגה עבורי על גבי הסקניה, המשאית האהובה של אמנון. את אי עצירתי

המוחלטת בתמרוך העצור בכביש בית ג'וברין - קריית גת אני חש עד היום, עצירה שלוותה במכה מחנכת על היד "שלא תחזור על התנהגותך זאת, יש כללים וחוקים בכביש ואתה חייב לכבדם".
בנערותי, כשהייתי בין נערי מוטי מוקסיי בהפועל רחובות בכדוריד אף זכינו באליפות ישראל לתיכונים, ראיתי אצל אמנון רוחב לב והנאה והוא מתחיל להתגאות בי, קוצר את פרי חינוכו המקדים.
אהבתו הרבה לסוסים גרמה לכך שהקים את האורווה בשילר, כשאורן התחיל לרכב ולהשתתף בתחרויות נוער מספר התאים באורווה גדל והם אוכלסו על ידי סוסים שבעליהם בעלי מקצוע מרחובות והסביבה, אוהבים ויכולים לממן סוג כזה של תחביב יקר.
אמנון חי עם האמת שלו הלא מתפשרת, הדאגה שלו לקרוב אליו הייתה טוטאלית כדוגמאת "משה הקטן" שדאג לכל מחסורו החומרי והנפשי.
והקשר ההדוק והמתמשך עם מנחם קליימן ז"ל.
בתחילת שנות ה-70 במאה שעברה שהכיר את פסיה ועפרה החל במערכת יחסים חמה ומתמשכת שאלמן ואלמנה מתחילים וקציר אהבתם הניב ששה ילדים וילדות עם משפחות וילדים והמשפחה הפכה למשפחה גדולה ומורכבתבראשה עומדת פסיה להלן: אמא.
מעבר לקולו הרועם של אמנון היתה אהבה רבה לפסיה, הערכה רבה לפועלה, הוא נשא אותה על כפיים. בשיחה על סוסים ומוסיקה קלאסית פגשת את אמנון האדם הרגיש המאזין, הפותח את ראשו וליבו למציאות אחרת של החיים, לרגיש, לאוהב ומתייחס. המזון לנפש שכה היתה צמאה לעדינות זו.

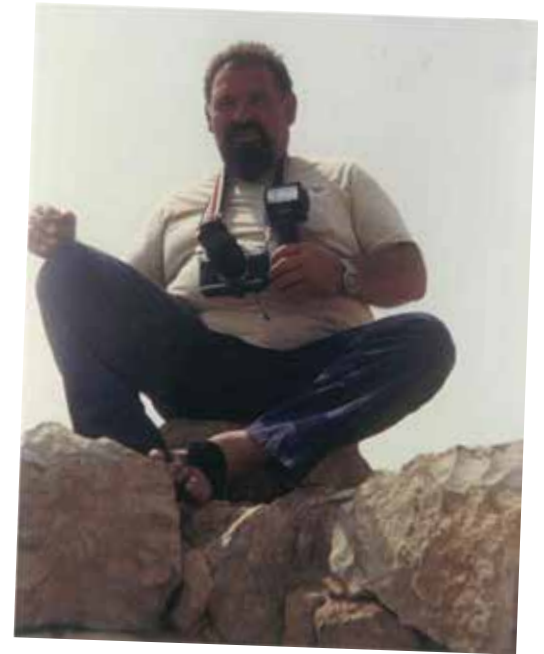
כאן היתה דמות של אמנון ללא פילטרים והגנות, כשחש שמאומה לא מאיים עליו, פתח את סגור ליבו, ונפתח לשיחות אישיות עימי על משמעות החיים, הדאגה לכל אחד מבני המשפחה שהקים עם זוגתו פסיה, התייעץ עימי בנושאים חבויים ורגישים וחלק עימי תחושת אישיות לא קלות בידועו שכך במצבו המורכב והקשה לא יוכל להתמודד זמן רב, ומנגד דיבר עימי על רכב הנכים העתידי שיקנה.
גם קרבתה של מירי זוגתי היתה מאד חשובה לו. מדי ביקור שאל איפה מירי וכשבאה עימי לביקור נפגשו בנשיקה על הלחי והמצח כהערכה חמה ביותר.
קור הרוח והגיין שלטו בו בעת האחרונה והוא לא התכחש למציאות. היו לנו מספר שיחות אישיות וקרובות שלא סיימו, אך את עיקרן מיצינו למרות שתש כוחו.

כעת אמנון נמצא ליד אמא ואבא לא סובל יותר.
פסיה, לך אני אסיר תודה על כל אהבתך ונתינתך ללא לאות לאמנון. ידעת כיצד לנווט את הספינה קדימה גם בתקופות קשות וסוערות.
נתינתך האינסופית לחלש והבודד גרמה גם לאמנון להתעדר ולהתרכך מעט ממצב הצבירה הנוקשה החיצוני שלו.
גינתך המטופחת תמיד בשלל צבעים היתה תפארת למסכת חייכם המשותפים.
במהלך חיינו המשותפים כמשפחה גרעינית אמנון טען תמיד שנירה היא הבת של אבא ישראל ואני רני הבן של אמא יוכבד והוא הש... שבאמצע. וכך הרגיש נטול מההורים.
אמנון, אזכור אותך לטובה בהמשך חיי כי הקושי והעמידה בדרישותיך דאז גורמים לי להיות יותר מוכן לחיים הללו, שאנו מתמודדים איתם היום.
שלום יקירי
אחיק הקטן רני.

הדוד אמנון שטוסר מקבוצת שילר

דוד אמנון הוא הדוד שילדים אוהבים, מצחיק וצוחק, שאיתו כיף להשתולל ואף פעם לא משעמם, ואילו תמיד כיף לבוא לבקר. לעיתים, כשעוד עבד כנהג משאית, היה מגיע אלינו לביקור עם המשאית שחנתה אצלנו ברחוב, וכשראינו את המשאית הענקית מתקרבת, כמובן, רצנו לקראתו בשמחה וגם זכינו לעלות ולשבת בקבינה הגדולה של המשאית. כשגדלנו וביקרנו בקיבוץ לעיתים רחוקות יותר, אמנון ופסיה תמיד קיבלו אותנו עם חיוך רחב, והכנסת האורחים כללה כיבוד טעים ובילוי נעים. תחביב הסוסים של אמנון הביא אותנו לביקור קבוע באורווה ואף נסיעה לתחרויות שנערכו באזור השרון. כשמחלתו של אמנון נתנה בו אותותיה, הוא המשיך לחייך ולהצחיק ולא הסכים להכנע לה, ועדין נותרה בו שובבות נעורים. כך היה גם בביקורנו האחרון בבית החולים, למרות הקשיים העצומים שלו, אמנון דאג לאנשים האחרים, ורצה שכל הדברים יסתדרו לכולם. אמנון היה איש יקר ונחמד שהאמין ועשה את הדברים בדרכו השובבה והייחודית, וכך אזכור אותו. אורנית.

אמנון דוד - יחיד ומיוחד,

כשנולדתי, זזה היה ה-1961, ומזמן בעצם, לאמנון לא קראו דוד... ולי יש הרבה דודים, אבל איתי הוא הפך לכזה. מאז קרא לי ילד, וזהו!
גם כשהייתי בן 5, גם שהייתי קצין במלחמת של"ג וגם בגיל +50 תמיד... ילד. גדול, חביב וחייכן, תמיד מסביר פנים ועם לב גדול... ענק!
בואו, אמר לדוד אבי, חברו ולי לטייל בשדות, בפרדסים, באורווה וברפת. המשאית הייתה חלומו של כל ילד בקיבוץ ובעיר ואמנון הגשים לנו את חלומותינו!
בקיבוץ עם זקן קטן ונוכחות של מפקד כל יכול גם על טוסטוס קטן, מגיע לאורווה. אהבתנו המשותפת לסוסים הפכה אותנו לשותפי סוד בענייני סוסים עליהם מדברים רק המבינים בחיות האציליות, אני תמיד הילד והוא הדוד הגדול תרתי משמע שהוא בעצמו נשאר ילד גדול!!!
המשפחה המפוארת והאוהבת היא הישגו הגדול של אמנון... דוד... ילד... גדול. הראל

אמנון שלנו,

קשה לכתוב על אמנון שאיננו.

הכרתי את אמנון כשהתחלתי לעבוד בנהגות בגבים בשנת 58 נפגשנו לראשונה ב"תנובה" רחובות בהובלת ירקות, תמיד עוזר מנדב עצות לנהג מתחיל. משם החלה חברותינו לאורך השנים, פעם יותר פעם פחות אבל תמיד בקשר. במשך השנים קנו בשילר סמיטריילר מ.א.ן. ואמנון עבד איתנו החברה של "תחבורה" על קו אילת, החברות גדלה במיוחד עם עמוס ואירית, פעם אמנון נתקע ב"סוגת" קריית גת ולא יכול היה לפרוק סלק-סוכר. בא עם הסוס לגבים שאבוא לעזור.

לקחתי את 2 ילדי הגדולים 6 ו-4 כמדומני, אמנון אמר להם תיסעו איתי יש לי סוכריות באוטו, והם נסעו איתו, לא שכחו אותו עד היום. נאמר שהעולם קטן. ביתי לימור בגילו של יובל נפגשו בפעילות תנועתית, בנה של לימור למד עם בנו של יובל.

פעם נתקענו כמה נהגים ביום שישי באילת, נסענו עם אמנון 4 נהגים בקבינה, חילק את כולנו הביתה.

בפגישות שערכנו עם המשפחות בא עם פסיה והעוגות. מקובל בין החברים כתמיד, כגשתיו בימיו האחרונים בהרצפלד, אופטימי כתמיד. ומקטר על הפועל תל-אביב.

תמיד אזכור אותו אי אפשר לשכוח ולחשוב שכבר עברה שנה, מאז שהלכת. לפסיה ולילדים המשיכו ושמרו על זכרו.

מעט דברים לאיש גדול תרתי משמע.
חבר אתה חסר!

מלחי
קיבוץ גבים

אמנון, דבקה לשוני לחיכי אבל הלב ממאן מלשתוק.
לא נותר לי אלא לומר לך כמה מילות פרידה; כשנודע לי מנדב מלר שיבדל לחיים שאתה מאושפז בהרצפלד
לא אשכח את הפגישה הראשונה איתך. אמנון אומר לי בזו הלשון בקול רם " אביגדור, אין לי רגליים אבל הידיים
חזקות והראש עובד, תודה לאל שהשאיר לי את זה".
ניתן לומר שבמקום שאני יעודד אותו, הוא עודד אותי. את הפגישה הזאת אני אזכור תמיד.
אתה, אמנון, שכל חיך היית איש עמל וחרוץ, יוצר ובונה. קל כנשר ורץ כצבי. גיבור כארי.
זכור לי שהיית עוד אוהב את המשאית והיינו מידי פעם נפגשים בגדרה במוסך. היית בא לעשות טיפול למשאית
ואומר לי בזאת הלשון " אביגדור, עבודה היא חיינו".
לאחר מכן זכור לי את אמנון עובד, מנהל את הבניה בשילר.
כל החיים שלך היית עובד ויוצר, ובמקום קדוש זה אנו פונים אליך, אל בורא עולם, תן בינה, השכל ודעת לאותם
רופאים, לאותם המלאכים שימצאו סוף סוף פתרון למחלה ממארת זו שקוטלת גברים, נשים וטף.
למשפחה, לפסיה, חזקו ואמצו. ביתכם היה משול לשובר יונים.
לבנים לבנות ולנכדים אומר היה לכם אבא וסבא משכמו ומעלה.
מאחל לכם שמהיום והלאה יהיו רק שמחות במשפחה.
אמנון לך בשלום ותנוח בשלום על משכב, ינעמו לך רגבי עפרה של קבוצת שילר שכה עמלת ויגעת כל ימי חיך.
חבל לי על האבדון ולא משתכחין.

יהי זכרך ברוך.
אביגדור מלר

בשבת שעברה, לפני כמה ימים בקרתי את אמנון.
כרגיל, הוא ישב במיטתו הפעם בחדר ולא בדשא, מסכת חמצן על
פניו והוא כרגיל מחייך.

ידענו את שעבר עליו בשנים האחרונות ובעיקר בחודשים האחרונים,
סבל וכאבים בלי סוף אבל אני מעידה שמעולם וגם לא בשבת
האחרונה, לא שמעתי ממנו מילים של יאוש, של "דיי נמאס לי כבר".
ושאלתי את עצמי: "מאין הכוח, מאין תעצמות הנפשי?".
איש חזק היה אמנון, אבל אני בטוחה שעיקר הכוח לא להרפות בא
לו ממשפחה מופלאה שהייתה סביבו כל הזמן; ילדים, נכדים ובעיקר
פסיה, אישה קטנה עם כוחות אדירים ומסירות בלי גבול.

שנים של כאבים תמו ואמנון עצם עיניו פתאום בשקט.

יהי זכרו ברוך

אהובה לאור

אני כותב מילים אלו לזכרו של אמנון חברי היקר, לאחר היכרות של 54 שנים. כשעברתי ב-1959 לגור בתל אביב, מחיפה, הכרתי בשירותי הצבאי שחקן כדורגל מרחובות הייתי חדש באזור, הוא (גמליאל) שכנע אותי לנסות לשחק ברחובות. ניסיתי- ונשארתי.

שם הכרתי את אמנון, היה אוהד שרוף של הקבוצה וכך התחילה החברות בנינו. אמנון, גבר אדיר מכל המשתמע, היה מגיע לאימונים בכל רגע פנוי שלו, הוא היה מארח אותי בביתו אחרי האימונים, כדי שלא אסע לתל אביב ואחזור בבוקר לצבא - לצריפין.

בשבילי הוא היה אח טוב ומיטיב, הרגשתי אצלו בבית, עם כל משפחתו. לימים נכנסה פסיה המקסימה, וקיבלה אותי ואת עדנה אישית כנדוניה והקפידה לשמור ולשמר את הקשר. לאחר שלי נולדו ילדים נוצר קשר משפחתי, עם בילויים בשילר, בברכה, בחדר אוכל, בשטחים החקלאיים וכמובן באורוות הסוסים.

אמנון היה מארח למופת, איש ישר וישיר שלא חשש לומר את דעתו לאף אחד ובשום הזדמנות כשאמנון חלה, וכשביקרנו אותו בבתי חולים ובמיוחד בהרצפלד - הרגשתי מפורק, כפי שלא הרשתי לעצמי אף פעם. הייתה לי זכות גדולה להיות מאומץ על ידו וחברו. אני יודע כי עבורי הוא היה ממש משפחה. וכך נמשיך עם משפחתו.

באהבה גדולה לכולם,
גדי.

אני נכנסתי לתמונה לאחר שנולד בננו הבכור ערן. גדי לקח אותי לשילר לפגוש את אחיו המאמץ. בפגישה הראשונה ראיתי גבר גדול, יפה תואר, עם קול חזק שהורם מידי פעם. נראה ונשמע קצת מאיים אך מהר מאוד התאהבתי בו; בישירות, בכנות, בבוטות ובישור שלו, וגם בפסיה כעזר כנגדו שהייתה תמיד בשבילו, בשביל הילדים ובשביל החברים. ובאמת, הנסיעה לשילר הפכה ליום כף, בזכות בני שטוסר, שתמיד נתנו לנו הרגשה - אתם פה בבית. מחלתו ומותו גרמו לי כאב וצער, כמו לכולנו. אני יודעת שנמשיך לשמור על קשר איתך פסיה, ותמיד נזכור את אמנון באהבה גדולה. הנוכחות שלו היתה כה חזקה שאי אפשר שלא להרגיש בחסרונו.

אוהבת את כולם,
עדנה.

הקשר שלי עם אמנון לא התחיל כאשר "עמדתי על דעתי" אלא בעקיפין כמה עשרות שנים קודם לכן. אבי זליג ואמו יוכבד "באו מאותו הכפר" או לדייק מאותה עיירה בגליציה קופצינצה שמה. עובדה זאת, יחד עם עוד חברים שהיו לאבא בקבוצה, לא מעטים גם כן מאותה עיירה, הביאה לקשר קבוע והדוק של אבא עם החברים שלו ומכאן לא הייתה הדרך ארוכה להתפתחות הקשר ביני ובין אמנון. מאחר ואמנון מבוגר ממני בחמש שנים הרי שפער הגילים בנערותנו היה משמעותי. הקשר הרצוף והטוב התחיל בקיץ 1963, בו התארחתי בקבוצה למשך מספר שבועות, בהם עבדתי בלול (היה כזה, האם עדיין קיים?) וגם הוזמנתי לטיול ג'יפים בצפון הארץ עם כיתה י"ב. אמנון וגורי נהגו. מה אגיד? אמנון היה איש "מעצבן ומרגיז", לפחות נהג "לעצבן" אותי. בעל דעות עצמאיות בכל נושא, שבהרבה מקרים לא תאמו את דעותי ובשום פנים ואופן לא היה מוכן לוותר על דעותיו, לטובת אחרים וכמובן לא לטובתי. לא להאמין כמה פעמים היינו "מבלים" בלצעוק האחד על השני, אף אחד לא מקשיב לרעהו, כל אחד סבור שלשני אין מושג על מה הוא שח. אני לא טוען "לנקיון כפיים" כי לא פעם הייתי מעלה טענה הפוכה, רק כדי לעורר את השיחה-ויכוח בינינו. אני מקווה ובטוח שגם הוא נהנה מכך וזאת כי מעולם לא הסס לתת לעצמו להכנס לשיחה-ויכוח כאלו. ככה זה נמשך במשך עשרות בשנים, חמישים שנה למען הדיוק, אולם מעולם לא הגיע למריבות ותמיד הסתיים ברוח טובה עד טובה מאד, בדרך כלל על מנה טעימה שפסיה "העמיסה" על השולחן או מנה צלויה שאמנון הכין על הגריל שבמרפסת. בשנותיו האחרונות אמנון לא היה במיטבו, זה היה ניכר בפעולותיו וביכולתו הגופנית. אפילו לסוסים שכה אהב לטפל בהם ולשהות במכלאה שלהם הצטמצמו כוחותיו. הנחמה פורתא היא, כי ראשו עבד כהלכה עד לרגעיו האחרונים. אמנון חסר ויחסר לי. יוסי לבון יום חמישי 23 אוקטובר 2014

לפסיה היקרה, עפרה, יובל, רותם, הדס, אורן, אלי ולכל בני המשפחה!!!
משתתפת בצערכם הכבד על פטירתו של אמנון, בעל, אבא וסבא... שמעתי מאמא וידעתי שמזה הרבה חודשים
מצבו הבריאותי היה קשה ביותר, מלווה באשפוזים, ניתוחים, טיפולים ואיכות חיים ירודה מאוד- שמעתי גם על
המסירות וההתגייסות המשפחתית להקל עליו וללוות אותו בתקופה זו..
אבל כשמגיע רגע הפרידה, שום דבר לא באמת מכין אותך אליו והכאב והגעגועים בוודאי רק מתחילים.
אמנון, השכן שלי בתור ילדה בשכונה החדשה של הלינה המשפחתית, זכור לי כאיש גדול וחייכן, אוהב ילדים
שתמיד היה "משגע" אותי, משמיע מן צפצוף מיוחד (מתחת לשפם) וטוען שזה לא הוא שעשה...
אחר כך אמנון, אבא של יובל ורותם... בדשא המשותף בתוך גינת ירוקה וגליה, אחותי, משחקת עם יובל ומבלים
ביחד שעות רבות..
בהמשך אמנון שמשקם את חייו ומקים משפחה לתפארת עם פסיה ובאורח פלא מתארגנת לה משפחה מורכבת
וגדולה שבתוכה יש מקום (כך אני התרשמתי) לכל אחד מהילדים.
הרבה שנים שאני כבר גרה בצפון הרחוק והקשר היה מועט ומתמצה בשלום חם ובנפנוף ידיים בבואנו ובעת
נסיעתנו - תמיד מתפעלת מהגינה המפוארת, משולחן השבת שתמיד היה מלא ומשפחתי... ותמיד בליבי
נשארם השכנים המסורים של אמא שלי.

משתתפת בצערכם, מכל הלב.
וכשאגיע לאמא, אכנס לתת גם חיבוק חם.

מכל הלב,
רוני שניר (מאיר) ובני משפחתי.

אמנון

נתוודעתי אל אמנון ביתר שאת, בעת שמחלתו החמירה עליו והגלתה אותו אל בתי החולים, ובהמשך החסירה חלקים מגופו ורתקה אותו אל מיטתו. כשאסנת ואני הגענו לבקרו, הפתיע אותי הניגוד שבין מצב גופו למצב רוחו. לא התלונן, לא התמרמר ואף לא ערער. תהיתי על יכולתו לחייך ואף להתבדח כפי חוש ההומור שלו. צפה ועלתה בי שאלת חכמים מעולם ההלכה, אשר הפכה למשל ולמליצה לתחומי החיים: "מהיכן ירק זה חי". חי במובן של ער, לא אדיש, מתייחס ואף שמח.

האם קרא את דברי הרב סולובייצ'יק אודות יסורי איוב? האם נקשר לאיזה אדמו"ר או מקובל המפיח בו רוח של תקוה, כפי שהדבר נעשה מקובל בימינו? או שמא שיטת הפילוסופיה הקדומה, הסטואה הייתה נר לרגליו וחזקה אותו לקבל את העובר עליו בשלות נפש? לא נראה לי הדבר, אמנון לא היה פילוסוף. ואז חשבתי, שמא מתחברים הדברים ללא ידיעת בעליהם, אל מה שכתב חיים נחמן ביאליק בשירו החודר אל תעצומות הנפש:

לא זְכִיתִי בְּאוֹר מֶן-הַהֶפְקֵר,
אֶךְ לֹא-בָּא לִי בִּירְשָׁה מֵאָבִי,
כִּי מִסְלָעִי וְצוּרִי נִקְרָתִי
וְחֻצְבֵּיתִי מִלְּבָבִי.

נִיצוֹץ אֶחָד בָּצוּר לִבִּי מִסְתַּתֵּר,
נִיצוֹץ קָטָן - אֶךְ כָּלוּ שְׁלִי הוּא,
לֹא שְׁאֵלְתִּי מֵאִישׁ, לֹא גִבַּרְתִּי -
כִּי מָוֶן וְבִי הוּא.

זכות נפלה בחלקו. נולד עם נשמה מיוחדת. משהו מובנה. לא דבר שלמד ממישהו. זהו בעצם צלם אלוקים שבאדם, בראשוניותו, כמו שאומר קהלת: האלוקים עשה את האדם ישר. תהא רוחו הטובה שרויה על משפחתו ואוהביו.

אסנת ברורמן שילה

GOVERNMENT OF PALESTINE
 (دولة فلسطين) (دولة فلسطين)
 מחלקת הבריאות DEPARTMENT OF HEALTH
 وزارة الصحة
 244266
 Ministry of Health
 244266

IDENTIFICATION OF SUBJECT		DATE OF BIRTH		DATE OF ENTRY		DATE OF DEPARTURE		DATE OF RETURN		DATE OF DEATH		DATE OF BURIAL	
No.	Name	Day	Month	Day	Month	Day	Month	Day	Month	Day	Month	Day	Month
1	Yehoshua	15	12	15	12								
2	Yehoshua	15	12	15	12								
3	Yehoshua	15	12	15	12								
4	Yehoshua	15	12	15	12								
5	Yehoshua	15	12	15	12								
6	Yehoshua	15	12	15	12								
7	Yehoshua	15	12	15	12								
8	Yehoshua	15	12	15	12								
9	Yehoshua	15	12	15	12								
10	Yehoshua	15	12	15	12								

כבר חלפה שנה בלעדך, שנה של חוסר גדול וגעגוע. כבר חלפה שנה והגינה שוב פורחת בטוליפים צהובים ואדומים. ובקצה ליד החמור שלך כבר פרחו אמנון ותמר.

אביגיל כל כך גדלה ולא מפסיקה לדבר ולשיר.

עמליה מחבקת ומפטפטת ונרי לובשת שמלות ורודות של נסיכות.

דניאלה ועלמה עלו לכיתה א ומפליאות לרקוד בחוג פלמנקו.

עדי משחק כדור-רגל ומאיית בקלות מילים באנגלית.

ליעד כבר רוכבת על אופנים בלי גלגלי עזר ומנגנת בחלילית בתזמורת בית הספר.

לשירה הייתה בת מצוה היא כל כך יפה ומוכשרת. חסרת לנו.

מתן התחיל את התיכון ורוקד ריקודים איריים.

אנחנו כל כך גאים בגיא שהתגייס לסירת שריון.

צליל תסיים בקיץ את הצבא ובינתיים שוקדת על חוברת לכבודך.

ורן חדש יולד לאלני ומורן, רן שיזכה להכיר אותך רק מסיפורים.

חבל שאתה לא יכול לראות כמה נכדיך יפו וגדלו בשנה הזו.

כבר חלפה שנה והגינה שוב פורחת עם הרבה רקפות לבנות וורודות.

בקיץ הייתה מלחמה, הממשלה נפלה ושוב יש בחירות.

בקיבוץ בונים בשילר דרום, הסוסים באורווה, הקלנועית שלך הוחלפה באחת לאימא והיא אומרת שהיית מאוד גאה בה אם היית רואה אותה נוהגת.

בימי שישי אנחנו אוכלים יחד ואתה חסר כשאתה אומר שלא ממש טעים ושישי רעש. אימא מתלבטת איך לעשות צ'ולנט ומרק שעועית כי את זה רק אתה יודע לעשות.

מדי פעם מתקלקל משהו בבית כאילו מחכה שתקרא למישהו לתקן.. לראובן או למיקי או לאיש מקצוע אחר..

אתה כבר לא מביא מיכל מהפרדס וגם לא משאיר כמה בחמור שיהיה למי לחלק.

הנכדים מתחלפים על הכורסא שלך וכבר לא רואים ספורט בטלוויזיה.

עד לפני כמה שנים כשהייתי יוצאת מהאוטו בחניה ויורדת בשביל לבית שלך ושל אימא הייתי מתפללת לאלוהים שהזמן יקפא ושתהיו שם שנים לתמיד.....

כבר חלפה שנה והגינה שוב פורחת בכלניות ונרקיסים.

השנה ירד הרבה גשם קר לך? רטוב? אימא כל כך מתגעגעת אז היא באה לבקר, כבר לא יכולה לנחם בסוודר או תרופה או תה. היא נוסעת לבית הקברות בודקת שלא החלטת לברוח.

אנחנו כבר לא נוסעים יותר להרצפלד, רק אורן נוסע לבקר את יעקוב וגם יהודה כבר מת.

כבר אין בבית בלון חמצן ואין קופסת תרופות. יש שקט של ריק ופינת זיכרון קטנה עם פרח ונר. ובארני שומר על אימא והיא אפילו מסכימה. יש לכול אחד מאתנו אותך בתוכו. כל אחד בדרכו. כולנו מתגעגעים מאוד.

תשמור עלינו מהשמיים. תשמור על אימא. בבקשה אל תמהר לקרא לה אליך מהר. שתישאר איתנו כאן עוד הרבה שנים.

לאחר עריכת החוברת, נולדו לאמנון שני נכדים.

מיכאל למורן ואלני.

ואייל לרותם. השניים לא זכו להכיר את סבא, ואמנון לא זכה לראות את רותם, אמא...

מקווים ששם לא כואב ועצוב.

נזכור אותך תמיד

מי האיש

מילים: מתוך תהילים
לחן: ברוך חייט

מי האיש החפץ חיים,
אוהב ימים
אוהב ימים לראות טוב.

נצור לשונך מרע
ושפתיך מדבר מירמה
סור מרע, עשה טוב
בקש שלום ורדפהו.

